

Trhy na náměstí Jiřího z Poděbrad mění tvář Trojky

31.05.2022

Farmářské tržiště na náměstí Jiřího z Poděbrad není zdaleka jen místem čerstvých nákupů. Spojuje lidi, rozvíjí kulturu a ovlivňuje okolí.

Pro maso, ovoce, bylinky či květiny, ale také na oběd nebo kávu si obyvatelé Vinohrad a horního Žižkova zvykli chodit na Jiřák. Zdejší farmářské tržiště bylo jedním z prvních v Praze. Od roku 2010 ho tu provozoval spolek Archetyp, který stojí také za tržišti na Heřmaňáku, náplavce a Kubáni. V roce 2017 se správy trhů ujala městská část.

Za dvanáct let existence došlo k řadě změn. Původní dva prodejní dny v týdnu se zdvojnásobily, nyní trhy probíhají od středy do soboty. Postupně se mění také zájem veřejnosti o lokální potraviny a přístup k podpoře malých podnikatelů. „Konkurence trhů je stále větší. Trend bio potravin se rozšířil, lidé nakupují farmářské produkty i v supermarketech nebo na internetu. Atmosféru trhů to však nenahradí.

Návštěvníkům jde vedle nákupu také o setkání s farmáři a ostatními sousedy,“ upřesňuje koordinátorka trhů Zita Strnadová. Kontakt s pěstiteli má podle ní pozitivní dopad i na odpovědný postoj lidí k výrobě a spotřebě potravin. Na společenskou odpovědnost sází i městská část jako zřizovatel. Pro trhovce platí zákaz plastových obalů. Díky spolupráci s projektem Zero Waste Česko mohou zákazníci nakupovat do plátěných sáčků, které tu obdrží zdarma. Do budoucna je to má motivovat k používání vlastních obalů. Pravidla má i původ zboží. Podle prodejního řádu lze na Jiřáku nabízet jen čerstvé či zpracované produkty pocházející od zemědělců, pěstitelů, zahrádkářů, sběračů lesních plodů a hub nebo od malých producentů, případně řemeslné výrobky a sortiment související s aktuálním obdobím či svátkem.

V současné době Praha 3 spolupracuje s přibližně 150 farmáři, kteří se na stáncích střídají podle rozpisu. Ten najdou zájemci na webu trhyjirak.cz nebo na facebooku a mohou si tak naplánovat návštěvu oblíbených prodejců. Pro oběd sem lidé pravidelně chodí například ke stánku restaurace Podolka, kde potkají Jaroslava Brožíka. „Na trzích jsem třikrát týdně už deset let. Vynechal jsem jen dvakrát — jednou jsem byl na pohřbu a jednou u porodu,“ směje se restaurátor. „Z propagačního stánku se stal postupně samostatný byznys. Restauraci máme v Podolí, tam by se lidé z Vinohrad těžko stavili na oběd,“ dodává Brožík. Jídlo na trzích je tak pro jeho zákazníky dostupnější i levnější.

Trhy postupně přilákaly na náměstí nové skupiny návštěvníků a to ovlivnilo i skladbu obchodů a provozoven v přilehlých ulicích. „Když jsme na trzích začínali vařit kávu, v okolí téměř žádné kavárny nebyly. Teď jich tu napočítáte aspoň osm,“ všímá si rozvoje lokality Adam Dvořák z Kávového klubu. Trhy podle něj v průběhu let proměnily místo v živou část Prahy 3: „Bez farmářských trhů by tu dvě třetiny současných gastropodníků rozhodně nebyly. Lidé přicházející na trhy tu vytvořili nový bulvár.“

Sortiment prodejců se neomezuje jen na potraviny. Například Martin Koller sem vozí své keramické

výrobky. „Někteří lidé jdou kolem třeba pro zeleninu a všimnou si mého stánku, jiní už mě znají a přijdou si cíleně pořídit moje zboží,“ říká. Vedle keramiky si z trhů můžete odnést i porcelán, dřevěné mísy či proutěné košíky. Najdete tu také stánek, kde vám nabrousí nože.

Tržiště na Jiřáku je mimo jiné dějištěm pestré škály kulturních a gastronomických akcí. Koná se tu Vinohradské vinobraní, podzimní Svatomartinská slavnost, ale i příležitostné programy například během masopustu a Velikonoc. Pod hlavičkou trhů se o druhém červnovém víkendu uskuteční také Pivobraní na Parukářce.

Farmářského tržiště by se v budoucnu mohli dočkat i lidé z opačného konce Prahy 3. „Podle průzkumu, který si radnice nechala udělat před šesti lety, je nejvhodnějším místem parčík na Ohradě. Od Jiřáku je dostatečně daleko, zároveň je to dopravní uzel a místo dostupné pro lidi z Balkánu, Jarova, Vackova i dolního Žižkova,“ vysvětluje předseda výboru pro územní rozvoj Matěj Michálek Žaloudek. I sem by trhy mohly přilákat nové návštěvníky a oživit park i jeho okolí. Záměr v květnu schválila rada městské části jako součást celkové revitalizace místa. V létě se k němu vyjádří veřejnost.